

cerer paa det allernærmeste. Jeg skal ikke komme videre ind paa dette. Jeg antager ikke, at den Paastand, der saaledes har været fremme, vil blive gjort gældende her i Salen, skulde det imidlertid ske, kunne vi jo drøfte den lidt nærmere, men da Sagen har været offentlig omtalt, og der derved er givet Anledning til for adskillige at faa et Syn paa dette Forhold, som ikke er korrekt, har jeg anset det for rigtigst i Forbigaaende at imødegaa denne Fremstillingsmaade. De 2,375,000 Kr. maa vi i Virkeligheden betragte som ekstraordinære og derved faa vi et Overskud af de ordinære Indtægter over de ordinære Udgifter paa 7 Mill. Kr. Hvis vi saa ville være saa sangvinske at vente, at Statsbanedriften inden alt for længe vilde give et rimeligt Udbytte, f. Eks. kun 2 pCt. af den nu til 180 Millioner nedskrevne Anlægssum, saa have vi som Udbytte af Statsbanedriften 3,600,000 eller 2,300,000 Kr. mere end her budgetteret i Finanslovsforslaget, og naar vi lægge det til de 7 Mill., bliver det endnu gunstigere, for ikke at tale om Toldindtægterne, som ere i Stigen. Naar man altsaa ser saaledes paa det — og det har man Lov til — er der ingen Grund til at tale om Statsbankerot. Den Mand, som i sin private Bedrift laaner til Folkelønninger, Skatter, Prioritetsrenter osv., hans økonomiske Forhold ere ikke, som de bør være, naar de skulle være gode, løbende Indtægter og løbende Udgifter staa ikke i det rette Forhold til hinanden; han har det ikke godt. Men den Mand, hvis løbende Indtægter overstige de løbende Udgifter, og som for det Overskud, han derved erhverver sig, udvider sin Bedrift, anskaffer sig mere Besætning, mere Driftsmateriel osv., og gør dette dels ved det indvundne Overskud og dels ved Laan, fordi Overskuddet ikke kan strække til, den Mand, der handler saaledes, om han har man ikke Lov til at sige, at han er paa Knæerne eller Fallittens Rand nær. Og jeg tror, at vor Statshusholdnings Førelse i nogen Maade kan sammenlignes med den sidste ærede Medborgers. Men naar vi om hans Stilling tænke os videre, at Manden finder paa at forhøje sine Folks Lønninger, fordi han er en human Arbejdsgiver, anskaffer sig Genstande, der ikke forrente sig umiddelbart eller middelbart i Penge, men som paa den anden Side hjælpe baade ham selv og hans Omgivelser til at leve behageligere og bekvemmere, ja saa er Forholdet noget andet end det, jeg før pegede paa, saa bør han tage i Agt, hvor det er, Midlerne komme fra,

om det er ved Laan eller ved Driftsoverskud. Og det er vel nogenlunde den Situation, hvori den danske Lovgivningsmagt befinder sig med Hensyn til sin Statshusholdning. Inden Finanslovsforslaget forlader Rigsdagen, vil jo upaatvivlelig Udgiftssiden, §§ 11—26, blive forøget ikke saa ganske ubetydeligt, og uden for Finansloven vil der melde sig Krav af væsentlig Betydning og finansiel Rækkevidde, jeg skal blot nævne et enkelt Eksempel — der er mange — nemlig Retsplejereformen og dernæst den Række af offentlige Arbejder, som ville kræves udførte baade i Aar og ad Aare, og det vil her dreje sig om Foranstaltninger, som for en væsentlig Del ikke ville bringe Renteudbytte af deres Anskaffelsessum, men dog saadanne Foranstaltninger, som vi ikke kunne undslaa os for at føre igennem. Derfor, da Forholdene ere saadanne, er der al Grund til Agtpaaivenhed over for det Spørgsmaal, hvorledes der skal holdes til Raade med vore Finanser. Og i denne Forbindelse vil det vel ikke være af Vejen at nævne Skattelovene. Jeg udtalte i Fjor ved Finanslovens første Behandling, at jeg personlig ikke værdsatte Skattereformen i Forhold til den Formindkelse af Statskassens Indtægter, som den maatte medføre. Jeg tillader mig at gentage denne Betragtning her ved denne Lejlighed. Det vil efter min Mening ingenlunde være ilde, om Enderesultatet af Skattelovsforhandlingen blev dette, at vi fik en — for at bruge en fra tidligere Forhandlinger kendt Vending, lidt omskrevet — en i sig selv hvilende Reform af de direkte Skatter. Jeg skal i øvrigt ikke lade mig friste ind paa Skattelovsbetragtninger; Skattelovene gaa deres Gang, og de, der have med dem at gøre i første Linie, finde nok Vej og Form for deres endelige Løsning. Der er et Moment, som kan faa nogen Betydning, og som jeg finder det rigtigt at berøre ved Siden heraf, da det har nogen Forbindelse med Finansloven. Hvis Rysterne maatte tale sandt, er der en Mulighed for, at vi ikke faa de vestindiske Øer afhændede, saa maa der altsaa regnes med dette Moment. Jeg skal ikke komme ind paa selve Spørgsmaalet om Afstaaelsen af de vestindiske Øer; dette Spørgsmaal bør ikke gives til Pris for en spredt Fægtning her ved Behandlingen af Finansloven. Jeg skal ikke udtale mig hverken for eller imod Muligheden eller dem, som maatte fremkalde denne Mulighed, men kun sige, at hvis vi ikke komme af med Øerne, finder jeg det rigtigt at pege paa, at det kan give Anledning til, at Rigsdagen